

Əziz Əliyevin əbədi heykəli xalqın qəlbində çoxdan ucaldılıb

XX əsr Azərbaycan tibb elmi, tibb təhsili və səhiyyəsinin təşkilinin banilərindən biri Əziz Məmmədkerim oğlu Əliyev 1897-ci il yanvar ayının 1-də qədim Azərbaycan torpağının İrəvan quberniyasının Hamamlı kəndində anadan olmuşdur. O, 8 yaşında ikən rus-tatar (Azərbaycan) məktəbində oxuyub və ibtidai təhsili həmin məktəbdə alıb. Lakin burada verilən təhsil Əziz Əliyevi qane etməyib və o, 1908-ci ildə İrəvanda gimnaziyaya daxil olur. Əziz Əliyev 1917-ci ildə buranı bütün fənlər üzrə əla qiymətlərlə başa çatdırıb. Məddi cəhətdən təhsilini davam etdirmək imkanı olmayan Əziz Əliyev məktəblə Bakı milyonçusu, xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevə müraciət edib və tezliklə ondan həmin vaxt üçün kifayət qədər dəyərli vəsait hesab olunan 300 manat alıb. Elə həmin il o bu vəsait hesabına Sankt-Peterburqa gedib Rusiyanın ən öncül ali tibb müəssisələrindən sayılan Hərbi Tibb Akademiyasına daxil olub. O, burada təhsil almaqla boş vaxtlarında bu şəhərdə səpkili yataqla mübarizə əleyhinə təşkil edilmiş dezinfeksiya təmir briqadasında işə düzəlib. Aldığı maaşla həm özünün minimal güzəranını təmin edib, həm də valideynlərinə yardım göstərmiş. Əziz Əliyev 1918-ci il yay tətilini evlərində keçirmək üçün İrəvana gəlmiş. Lakin burada ləhşətli mənərə ilə üzleşib. Erməni

daşnaklarının amansız qəddarlıqlarına tab gətirməyib ailəsi ilə birlikdə çətinliklə Naxçıvanın Şərur rayonuna keçə bilib. Ailənin ağır vəziyyəti və ermənilərin törətdikləri qırğınların fəlakətli nəticələri Əziz Əliyevi Sankt Peterburqa qayıtmaq, təhsilini davam etdirmək imkanından məhrum edib. Ermənilərin silahlı hücum edərək Şərur rayonunda törətdikləri qırğınlardan sağ qalan əhali, o cümlədən Əziz Əliyev ailəsi ilə birlikdə Cənubi Azərbaycanın Ərəblər kəndində daldalanıb. Əziz Əliyev tibbi xidmətini buradada davam etdirib. Anası 1920-ci ildə Ərəblər kəndində vəfat edib, 1921-ci ilin iyun ayında onlar nəhayət Şərur rayonunun Şaxtaxtı kəndinə qayıda biliblər və Əziz Əliyev 1923-cü ilin may ayına qədər kənddə orta tibb işçisi, həkim kimi çalışıb.

1923-cü ilin may ayında Əziz Əliyev Bakıya köçüb. Bu andan etibarən onun həyatının yeni mərhələsi başlanıb. Bakıda ilk vaxtlar Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Şurasında iş icraçısı, həmin idarənin ümumi şöbə müdirinin müavini, katibin müavini və nəhayət, respublika Xalq Komissarlığı Şurasının katibi vəzifəsini icra edib. 1923-cü ildən etibarən yarımqıç qalmış ali tibb təhsilini də BDU-nun tibb fakültəsində böyük uğurla davam etdirib. O, 1927-ci ildə buranı bitirib və daxili xəstəliklər kafedrasında saxlanılıb. O, bir müddət bu kafedra-

da ordinator, sonra isə aspirant, assistent və dosent kimi fəaliyyət göstərmiş. 1929-1932-ci illərdə Azərbaycan Klinik İnstitutunun rektoru vəzifəsinə təyin olunub.

Əziz Əliyev bütün fəaliyyəti illərində Azərbaycanda səhiyyənin təşkil məsələsinə xüsusi diqqət yetirib. O, Xalq Səhiyyə Komissarlığı müalicə şöbəsinin müdiri, Bakı Səhiyyə Şöbəsinin müdiri, Xalq Səhiyyə Komissarlığında müavin, xalq səhiyyə komissarı və digər vəzifələrdə çalışarkən bütün rayonları qarış-qarış gəzib, bu sahədə problemlərin aradan qaldırılması üçün əməli tədbirlər görüb.

Əziz Əliyev 1932-ci ildən 1935-ci ilədək Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun rektoru olub. O, burada azərbaycanlı kadrları işə cəlb edərək onların fəaliyyət dairəsini genişləndirib və ana dilində dərslər, dərslər vəsaitləri, monoqrafiya və tövsiyələr yazılmasına nail olub.

Professor Əziz Əliyev, ümumiyyətlə, bütün fəaliyyəti dövründə tibb nəşriyyatını yaratmaq, onu təkmilləşdirmək və inkişaf etdirməyin yolları haqqında düşünüb və institut kollektivinin köməyi ilə «Tibb nəşriyyatı» yaradıb. Onun təşəbbüsü ilə tibb İnstitutunda «Tibbi kadrlar uğrunda» adlı çox tirajlı qəzetin çapı qaydaya salınıb.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Respublikasının əməkdar həkimi, tibb elmləri doktoru, professor Əziz Əliyevin fəaliyyət dairəsi olduqca rəngarəng olub.

O, 1941–1942-ci illərdə Azərbaycan KP MK-nın katibi, 1942-1948-ci illərdə isə Dağıstan MSSR Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifələrində çalışaraq özünü bacarıqlı dövlət xadimi kimi göstərə bilib. O, 1949-1950-ci illərdə Moskvada ÜK (b) P MK-nın inspektoru, 1950-1951-ci illərdə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini, sonrakı illərdə Azərbaycan SSR Elmi-Tədqiqat Ortopediya və Bərpa Cərrahlığı institutunun direktoru, həmçinin Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun rektoru vəzifələrində işləyib.

Əziz Əliyevin vətən və xalq qarşısındakı misilsiz xidmətləri görkəmli həkim və alim, əla səhiyyə təşkilatçısı və səriştəli rəhbər və təcrübəli dövlət xadimi kimi yüksək qiymətləndirilib. O, iki dəfə Lenin ordeni, «Qırmızı Əmək Bayrağı» ordeni, I dərəcəli Vətən müharibəsi ordeni, «Səhiyyə əlaçısı» döş nişanı, bir çox medallar, o cümlədən 1948-ci ildə «Moskvanın yaranmasının 800 illik» xatirə medalı və çoxsaylı fəxri fərmanlarla təltif edilib.

Dağıstanda işləyərkən Dağıstan zəhmətkeşləri Əziz Əliyevə üzərində onun əksi həkk olunan xüsusi medalı bağışlayıb və bu xalq məhəbbətindən doğan ali duyğuların təntənəsinə çevrilib. Həmin medalı Azərbaycan Tarix muzeyində mühafizə olunub saxlanılıb.

Professor Əziz Əliyevin sevimli həyat yoldaşı Leyli xanım birgə böyütdükləri mehriban övladları valideyn tərbiyəsinə layiq və sadıq övladlar olmuşlar. Ən şərəfli və əhəmiyyətli odur ki, onlar atalarının himayəsinə arxalanmadan, heç kəndən kömək gözləmədən öz istedadları, bacarıqları hesabına ucalıb və hər biri öz peşəsi sahəsində uğurlu nailiyyətlər qazanıb.

Əziz Əliyevin əbədi heykəli xalqın qəlbində çoxdan ucalıb. Bunu görkəmli yazıçılarımızın, şairlərimizin, tibb xadimlərimizin xatirəsində də aydın müşahidə etmək olar.

Akademik M. Topçubaşov Əziz Əliyev haqqında xatirələrində yazır: «Qəribə oğlan idi Əziz, Təhsildə, əxlaqda, mülayimlikdə, xeyirxahlıqda, işgüzarlıqda tayı-bərabəri yox idi. Təbabətin atası Hippokrat elə bil həkim haqqında andı onun kimilərinə baxıb yazmışdır».

1998-ci il may ayının 14-də dövlət səviyyəsində Əziz Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi keçirilərkən yubiley təntənələrində çıxış edən ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Əziz Əliyevin zəngin həyat yolunun və dəyərli yaradıcılığının bizə məlum olmayan məqamlarının incəliklərindən ətraflı söhbət açmışdı.

Ümumiyyətlə, Əziz Əliyev bir evə, bir ailəyə, bir ölkəyə sığmayan bəşəri bir şəxsiyyətdir. O, dünyanın bütün tərəqqipərvər xalqlarına eyni hörmət və məhəbbətlə yanaşan humanist insan idi. Ona görə də tək-cə Azərbaycan xalqı deyil, onunla təmasda olan bütün xalqların nümayəndələri bu böyük insanın xatirəsinə hörmət və ehtiram bəsləyir.

Aslan CƏLİLOV.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti 2011-ci ildən başlayaraq orta məktəblərin yuxarı sinif şagirdlərini əmək bazarında olan mövcud vəziyyətlə tanış etmək, onlara peşə seçimində köməklik göstərmək məqsədi ilə peşəyönümünə həsr edilmiş konfranslar, seminarlar, məşğələlər keçirilməsini davam etdirir. Peşəyönümü məsləhətləri ilə bağlı rayon ərazisində keçirilən seminar və məşğələlərin davamı olaraq bu günlərdə Qəbələ şəhər 1 saylı tam orta məktəbdə şəhərdə fəaliyyət göstərən məktəblərin IX-XI sinif şagirdlərinin iştirakı ilə "Gənclərin səmərəli məşğulluğunun təmin olunmasında peşəyönümü işinin təşkil" mövzusunda konfrans keçirildi. Konfransda Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi Pərvin Məmmədov, rayon təhsil şöbəsinin nümayəndəsi Rasim Bayramov və başqaları iştirak etdi.

Gənclərin səmərəli məşğulluğunun təmin olunmasına həsr olunan konfrans

Konfransı giriş sözü ilə rayon məşğulluq mərkəzinin direktoru Elxan Səlimov açdı. E. Səlimov ümummilli lider Heydər Əliyevin məqsədyönlü kadr siyasətinin möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları tərəfindən uğurla həyata keçirilməsindən, "Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, eləcə də məşğulluq mərkəzində

işaxtaran vətəndaşlara göstərilən xidmətlər barədə geniş məlumat verdi.

Elxan Səlimov əmək bazarındaki mövcud vəziyyəti təhlil edərək işsizliyi yaradan amillərdən danışdı. O, gənclərin səmərəli məşğulluğunun təmin olunmasında peşə seçiminin mühüm rol oynadığını qeyd edərək, konfrans iştirakçılarına peşəyönümü, peşələ-

rin təsnifatı, peşələrin sinifləri, peşələrin insanlar qarşısında qoyduğu tələblər barədə geniş məlumat verdi.

Faktlara müraciət edən E. Səlimov qeyd etdi ki, 2015-ci ilin 11 ayı ərzində rayonun tam orta məktəblərinin IX-XI sinif şagirdlərindən 1445 nəfəri peşəyönümü məsləhətlərinə cəlb olunub. Bu tədbirlər rayonda fəaliyyət göstərən 17

tam orta məktəbi əhatə edib.

Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin məsul işçisi Pərvin Məmmədov, təhsil şöbəsinin nümayəndəsi Rasim Bayramov, məktəb direktorları və digər tədbir iştirakçıları çıxış

edərək tədbirin əhəmiyyətini, bazar iqtisadiyyatı şəraitində gənclərə peşə seçimində edilən köməklik və bunun ölkə iqtisadiyyatının inkişafına verəcəyi töhfələrdən danışdılar.

Konfransı E. Səlimov yekunlaşdırdı.

rayon məşğulluq mərkəzinin mətbuat xidməti.
Foto İ. Vəlizadəindir.